

Notitie Meerjareninzet middelen Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA)

Bijlage bij raadsvoorstel DJ-1991985

Inhoud

1. Samenvatting.....	3
2. Inleiding	3
3. Toelichting SPUK-GALA.....	3
4. Uitvoering GALA grotendeels bestaand beleid en samenloop met IZA.....	4
5. Voorstel per onderdeel.....	5
1.1 Lokaal sportakkoord	5
1.2 Brede regeling combifuncties	5
2.1 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	6
2.2 Kansrijke Start.....	7
2.3 Mentale gezondheid.....	8
2.4 Aanpak overgewicht en obesitas	8
2.5 Valpreventie	9
2.6 Leefomgeving	9
2.7 Opgroeien Kansrijke Omgeving+Vroegsignalering Alcoholproblematiek.....	10
2.8 Versterken sociale basis.....	11
2.9 Mantelzorg.....	11
2.10 Een tegen Eenzaamheid	12
2.11 Welzijn op recept.....	12
3.1 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	13
3.2 Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	14
6. Financiële gevolgen	14

1. Samenvatting

Gemeenten hebben een opdracht in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA). Het rijk stelt middelen beschikbaar voor het realiseren van de doelen van het GALA, op voorwaarde dat er een plan van aanpak wordt opgesteld voor de periode 2024-2026 (de middelen voor 2023 zijn ambtshalve beschikbaar gesteld). Het plan van aanpak 'Weert gezond en actief: samen doen 2024-2026' is inmiddels goedgekeurd door het ministerie van VWS. In deze notitie wordt een voorstel gedaan over de inzet van de middelen. Per onderdeel wordt beschreven of de we al geheel of gedeeltelijk voldoen aan de doelstellingen van het GALA, welk budget beschikbaar is via de 'specifieke uitkering' (SPUK) en een voorstel waar dit budget voor wordt ingezet. De voorstellen leveren samengevat het 'financiële uitvoeringskader' op:

Tabel C financieel uitvoeringskader 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
Thema Sport, bewegen en cultuur				
Inzet realisatie en/of impuls doelen GALA, niet t.l.v. regulier budget	222.978	392.825	327.353	308.055
Inzet voor al gerealiseerde doelen GALA t.l.v. regulier budget (dus vrijval)	38.909	-	-	-
Thema Gezondheid en Sociale basis				
Inzet realisatie en/of impuls doelen GALA, niet t.l.v. regulier budget	-	626.921	587.637	442.131
Inzet voor al gerealiseerde doelen GALA t.l.v. regulier budget (dus vrijval)	553.155	-	-	-
Thema Ondersteunende onderdelen				
Inzet realisatie en/of impuls doelen GALA, niet t.l.v. regulier budget	7.984	31.298	31.298	-
Inzet voor al gerealiseerde doelen GALA t.l.v. regulier budget (dus vrijval)	28.424			
	851.450	1.051.044	946.288	750.186

Het college kan vervolgens besluiten tot concrete inzet van de middelen die de raad op basis van tabel C financieel uitvoeringskader 2023-2026 beschikbaar stelt, voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord, in lijn met de voorstellen die in deze notitie per onderdeel zijn gedaan en in lijn met het plan van aanpak GALA zoals goedgekeurd door het ministerie van VWS.

2. Inleiding

Het college heeft op 19 september 2023 het [Plan van Aanpak GALA 'Weert gezond en actief: samen doen' 2024-2026](#) vastgesteld. De raad is hierover geïnformeerd via de [raadsinformatiebrief IZA/GALA](#) d.d. 19 september 2023 (DJ- 1991985/2199344). In deze notitie wordt een voorstel gedaan over de inzet van de middelen die het rijk voor het realiseren van het GALA beschikbaar stelt. De middelen voor 2023 zijn ambtshalve beschikbaar gesteld. Voor de periode 2024-2026 is als voorwaarde gesteld dat er een integraal plan van aanpak moest worden opgesteld. Dit plan van aanpak is inmiddels goedgekeurd door VWS.

3. Toelichting SPUK-GALA

Zoals in de raadsinformatiebrief toegelicht, bestaat de specifieke uitkering (SPUK) uit 15 onderdelen. Met die 15 onderdelen wordt gewerkt aan de zes GALA doelen. De SPUK is onderverdeeld in 3 thema's. Binnen de thema's mag je jaarlijks herverdelen, maximaal 15% van het toegekende subsidiebedrag. Voor 2023 geldt dat er eenmalig maximaal 20% van het toegekende subsidie per onderdeel overgeheveld worden naar 2024 voor besteding aan datzelfde onderdeel.

In de beschikking 2023-2026 zijn voor de gemeente Weert de volgende bedragen opgenomen:

Omschrijving	2023	2024	2025	2026	Structuureel of incidenteel
1.1 Lokaal sportakkoord	41.519	41.518	41.518	31.923	structuureel
1.2 Brede regeling combifuncties	285.840	285.835	285.835	276.132	structuureel
2.1 Terugdringen Gezondheidsachterstanden	63.875	63.874	63.874	63.846	structuureel
2.2 Kansrijke Start	47.906	51.099	51.099	63.846	structuureel
2.3 Mentale gezondheid	22.356	15.968	15.968	-	incidenteel
2.4 Aanpak overgewicht en obesitas	55.890	55.889	55.889	-	incidenteel
2.5 Valpreventie	164.478	151.700	151.700	156.422	structuureel
2.6 Leefomgeving	31.937	31.937	31.937	-	incidenteel
2.7 Opgroeien in een Kansrijke Omgeving en Vroegsignalering Alcoholproblematiek	7.984	7.984	7.984	-	incidenteel
2.8 Versterken sociale basis	116.572	114.973	114.973	86.191	incidenteel
2.9 Mantelzorg	31.937	31.937	31.937	28.730	structuureel
2.10 Een tegen Eenzaamheid	31.937	31.937	25.549	-	incidenteel
2.11 Welzijn op recept	17.566	30.340	36.727	43.096	incidenteel
3.1 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD	7.984	7.984	7.984	-	incidenteel
3.2 Coördinatiekosten regionale aanpak preventie	28.424	23.314	23.314	-	incidenteel
	956.205	946.289	946.288	750.186	

De SPUK loopt tot en met 2026. Van een aantal onderdelen is aangegeven dat deze na 2026 structureel worden. Onbekend is nog in welke vorm en welke omvang (hoogte van het bedrag). Een aantal onderdelen is incidenteel van aard en soms ook in 2026 al niet meer beschikbaar. Dat maakt dat we structurele verplichtingen alleen kunnen aangaan wanneer er structurele dekking beschikbaar is.

4. Uitvoering GALA grotendeels bestand beleid en samenloop met IZA

Zoals in de raadsinformatiebrief toegelicht en ook beschreven in het plan van aanpak is de gemeente Weert al geruime tijd aan de slag met de doelen van het GALA. Het GALA is dan ook te zien als een extra impuls van ons bestaande beleid. In deze notitie doen we per onderdeel van de SPUK een voorstel over de meerjareninzet van de middelen.

We beschrijven in deze notitie per onderdeel:

- Wat is het doel?
- Voldoen we (redelijkerwijs) wel of niet aan de doelstelling vanuit bestaande middelen?
- Toelichting
- Wat is het budget SPUK-GALA?
- Voorstel inzet middelen SPUK-GALA:
 - Wel of niet overhevelen (naar 2024)?
 - Wel of niet herverdelen binnen de 3 thema's?
 - Inzet middelen 2023-2026
 - Wel of geen vrijval van middelen?

Van belang is om op te merken is dat een aantal onderdelen betrekking hebben op een 'ketenaanpak'. Zowel in het GALA als in het IZA zijn deze ketenaanpakken benoemd als gezamenlijke regionale opgave. De vijf ketenaanpakken zijn: kansrijke start, valpreventie bij ouderen, de aanpak overgewicht kinderen, de gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas van volwassenen en welzijn op recept. het organiseren van deze aanpakken stemmen we af op schaal van Noord- en Midden-Limburg. De ketenaanpakken zullen onderdeel zijn van de regionale preventie-infrastructuur IZA. Van deze ketenaanpakken is nog niet bekend hoe deze worden

georganiseerd en welke kosten daar de komende jaren aan verbonden zullen zijn. Zie voor meer informatie de raadsinformatiebrief IZA/GALA en het plan van aanpak.

5. Voorstel per onderdeel

Thema 1: Sport, bewegen en cultuur

1.1 Lokaal sportakkoord

Doel: Stimuleren van sport en bewegen, samen met lokale partners. Zie [Sportakkoord II](#).

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: niet volledig.

Toelichting: Tot en met 2022 stelde het rijk incidentele middelen beschikbaar. Ook vanuit het topsportbeleid en combinatiefuncties wordt gewerkt aan de doelstelling 'stimuleren van sport en beweging'. Op basis van het afgesloten sportakkoord is tot nu toe de werkwijze: de middelen worden jaarlijks verdeeld op basis van aanvragen van verenigingen. De gemeente stelt hiervoor een subsidie beschikbaar aan Punt Welzijn, die deze middelen verdeelt in samenspraak met het platform Weert in Beweging.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 41.519	€ 41.518	€ 41.518	€ 31.923

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: ja, 20%.
- Herverdelen: ja, 15% (naar 1.2 Brede regeling combifuncties).
- Inzet middelen 2023-2026: uitvoering sportakkoord, waarbij de huidige werkwijze wordt voortgezet. Onder andere worden de middelen besteed aan sportpakketten voor scholen. NB: hierdoor vervalt de (beperkte) mogelijkheid om bestaande budgetten vrij te laten vallen.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: nee.

1.2 Brede regeling combifuncties

Doel:

- Mogelijk maken van een leven lang inclusief sporten, bewegen en beoefenen van culturele activiteiten;
- Lokale verbindingen tot stand brengen tussen sport, cultuur, onderwijs, bso/kinderopvang, welzijn, zorg, gezondheid en bedrijven;
- Duurzaam versterken en innoveren van sport-, beweeg- en cultuuraanbieders en vrijwilligersorganisaties.

Zie verder: [Uitvoeringsdocument-Combinatiefuncties-2019-2023 \(verlengd tot medio 2024\)](#).

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: niet volledig.

Toelichting: Er is een structureel gemeentelijk budget beschikbaar van afgerond € 97.000. Tot en met 2022 ontvingen we daarnaast via het gemeentefonds een decentralisatie-uitkering van afgerond € 224.000 voor combinatiefuncties. Deze is ingezet zoals beschreven in het Uitvoeringsdocument Combinatiefuncties 2019-2023 (en verlengd tot en met schooljaar 2023-2024). Door de verlenging

tot en met schooljaar 2023-2024 is het budget voor 2024 grotendeels al ingezet. Er moet nog een meerjarig kader worden opgesteld voor de periode 2024-2028 inclusief financiële onderbouwing. De middelen met ingang van 2023 zijn hoger dan de beschikbare structurele budgetten tot en met 2022. Deze extra middelen zijn onder meer bedoeld voor de inzet van een sport-preventiecoördinator, die verbindingen kan leggen tussen sportakkoord, GALA en andere relevante programma's. In het meerjarig beleidskader combinatiefuncties wordt dit verder vorm gegeven.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 285.840	€ 285.835	€ 285.835	€ 276.132

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: ja, 20%.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - 2023 en gedeelte 2024 is ingezet voor schooljaar 2023-2024 (TILS 1830).
 - (Restant) 2024-2026: inzet op basis van nieuw beleidskader.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 38.909 in 2023.

Thema 2: Gezondheid en Sociale basis

2.1 Terugdringen Gezondheidsachterstanden

Doel: Gemeenten ontwikkelen een lokale aanpak voor het terugdringen van gezondheidsachterstanden om kwetsbare groepen te bereiken, waarbij ook wordt gekeken naar interactie met andere beleidsterreinen.

Het Weertse gezondheidsbeleid is vastgelegd in dit document: [Positief-Gezond-Weert-2021-2024](#).

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: ja, grotendeels.

Toelichting: In de nota 'Positief gezond Weert 2021-2024' is het gezondheidsbeleid van de gemeente Weert vastgelegd. Insteek was destijds dat er via een prioriteit structurele middelen beschikbaar zouden komen. Hiertoe is niet besloten. Daardoor is vooral via de incidentele inzet van andere bestaande budgetten gewerkt aan het terugdringen van gezondheidsachterstanden. Om de doelen van het beleidsplan optimaal te kunnen realiseren, zijn aanvullende middelen nodig.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 63.875	€ 63.874	€ 63.874	€ 63.846

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - in 2023 inzetten voor gedeeltelijke dekking van de bijdrage aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord (GGD) voor Programma Publieke gezondheid, in het bijzonder het thema 'Naar gelijke kansen op gezondheid'.

- 2024-2026: inzetten voor uitvoering van de doelen zoals vastgelegd in de nota 'Positief gezond Weert 2021-2024'. NB: hierdoor vervalt de mogelijkheid om bestaande budgetten vrij te laten vallen.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 63.875 in 2023.

2.2 *Kansrijke Start*

Doel: De Ketenaanpak Kansrijke start is bedoeld om gezinnen in een kwetsbare situatie vroegtijdig in beeld te brengen en de zorg en ondersteuning te bieden die ze nodig hebben rondom de eerste 1000 dagen van kinderen.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: niet volledig.

Toelichting: De aanpak Kansrijke Start tot en met 2023 is en wordt uitgevoerd in pilotvorm, gefinancierd uit bestaand budget van gemeente en provincie. Het project wordt vanaf 2024 structureel geborgd, op schaal van Noord- en Midden-Limburg (ketenaanpak). Naar verwachting zijn de kosten van de structurele borging hoger dan de huidige kosten.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 47.906	€ 51.099	€ 51.099	€ 63.846

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: ja, 15% (naar 2.8 versterken lokale sociale basis).
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor de dekking van uitgaven Kansrijke start.
 - 2024-2026: inzetten voor de meerkosten van de structurele aanpak Kansrijke Start.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 40.720 in 2023.

2.3 Mentale gezondheid

Doel:

- inwoners vinden het gebruikelijker om over hun mentale gezondheid te praten,
- inwoners weten waar ze binnen hun gemeente laagdrempelige ondersteuning kunnen vinden, en:
- inwoners weten welke handvatten er zijn om met mentale gezondheid aan de slag te gaan.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: niet volledig.

Toelichting: Aan de doelstellingen op het gebied van mentale gezondheid wordt gewerkt op basis van de notitie 'Thuis in een welkome wijk' en de regiovisie Meedoen en wonen (voor inwoners met complexe problematiek). Deze inzet is vooral gericht op voorzieningen voor en de acceptatie van inwoners met complexe problematiek. Dat is echter maar een gedeelte van de beoogde doelgroep. Om alle inwoners te bereiken, zijn aanvullende middelen nodig.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 22.356	€ 15.968	€ 15.968	€ 0

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor de gedeeltelijke dekking van het project Buurtcirkel.
 - 2024-2026: inzetten om de mentale gezondheid van een grotere groep inwoners te versterken. NB: hierdoor vervalt de (beperkte) mogelijkheid om bestaande budgetten vrij te laten vallen.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 22.356 in 2023.

2.4 Aanpak overgewicht en obesitas

Doel: De Ketenaanpak Kinderen met Overgewicht en Obesitas is bedoeld voor kinderen met overgewicht of obesitas, waarbij de samenwerking tussen zorg- en sociaal domein centraal staat. De Ketenaanpak Gezonde Leefstijl Interventie (GLI) voor volwassenen met overgewicht en obesitas is bedoeld om gedragsverandering teweeg te brengen bij mensen met overgewicht of obesitas.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: voor de ketenaanpak GLI wel, voor de ketenaanpak Kinderen niet.

Toelichting:

Punt Welzijn voert de Gezonde Leefstijl Interventie (GLI) 'Healthy Life' uit voor de doelgroep volwassenen. Voor de aanpak van overgewicht bij kinderen wordt onder andere JOGG (jongeren op gezond gewicht), Gezonde School en combinatiefuncties ingezet. Beide ketenaanpakken moeten regionaal worden opgepakt. Wat dat betekent voor de kosten in de periode 2024-2026 is nog onbekend.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 55.890	€ 55.889	€ 55.889	€ 0

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - in 2023 inzetten voor gedeeltelijke dekking van de bijdrage aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord (GGD) voor Programma Publieke gezondheid, in het bijzonder het thema 'Naar gelijke kansen op gezondheid'.
 - 2024-2026: inzetten voor beide regionale ketenaanpakken.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 55.890 in 2023.

2.5 Valpreventie

Doel: De ketenaanpak Valpreventie is bedoeld voor thuiswonende ouderen van 65 jaar of ouder met een verhoogd valrisico. De aanpak bestaat in ieder geval uit: risico-inschatting, valanalyse, inzet van erkende beweeginterventies, eventueel aangevuld met andere interventies. Gemeenten richten deze aanpak samen met zorgverzekeraars in.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: nog maar heel beperkt.

Toelichting:

Op dit moment zetten we hiervoor Mijn huis op maat in. Ook wordt vanuit het bestaande sport- en beweegaanbod bijgedragen aan valpreventie, evenals door de woningaanpassingen die in het kader van de Wmo worden gedaan.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 164.478	€ 151.700	€ 151.700	€ 156.422

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: ja, 20%.
- Herverdelen: ja, 15% (naar 2.8 versterken lokale sociale basis).
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor Mijn huis op maat, Meer bewegen voor Ouderen, gedeeltelijke dekking van de kosten van bestaand sport- en beweegaanbod en gedeeltelijke dekking van woningaanpassingen (voor zover toegestaan binnen de SPUK-GALA regeling, dus excl. trapliften).
 - 2024-2026: inzetten voor de regionale ketenaanpak.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 164.478 in 2023.

2.6 Leefomgeving

Doel:

- Een gezonde leefomgeving die uitnodigt tot bewegen (wandelen, fietsen, spelen, sporten), elkaar ontmoeten, ontspannen, met een goede milieukwaliteit (lucht, geluid) en goed toegankelijke voorzieningen.

- Inzet gezondheidkundige kennis bij besluitvorming over de fysieke leefomgeving (Health in all policies).

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: volledig voor het eerste punt, het tweede punt heeft aandacht nodig.

Toelichting:

Op basis van de strategische visie werken we aan de maatschappelijke effecten 'De leefomgeving is biodivers en klimaatadaptief' en 'Weert is klimaatneutraal'. Ook in de (concept-)omgevingsvisie is een groene en gezonde leefomgeving een belangrijke pijler. Er wordt onder andere een Groen-blauwe agenda opgesteld en gewerkt aan de energietransitie. Nog niet bij alle ruimtelijke afwegingen worden de effecten van de gezondheid daadwerkelijk meegewogen. Dit is wel het uitgangspunt in de (concept-)omgevingsvisie.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 31.937	€ 31.937	€ 31.937	€ 0

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: ja, 20%.
- Herverdelen: ja, 15% (naar 2.8 versterken lokale sociale basis).
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor diverse uitgaven gericht op het bevorderen van bewegen en ontmoeten in de openbare ruimte.
 - 2024-2026: voor 2024 en 2025 inzetten voor onder andere het geschikt maken van de omgeving in de buurt van scholen voor buitengymlessen en als impuls voor eenmalige aanpassingen in de leefomgeving. NB: hierdoor vervalt de (beperkte) mogelijkheid om bestaande budgetten vrij te laten vallen.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 20.759 in 2023.

2.7 Opgroeien Kansrijke Omgeving+Vroegsignalering Alcoholproblematiek

Doel: Gemeenten ontwikkelen een lokale aanpak vroegsignalering middelengebruik (drugs, alcohol en roken) met relevante stakeholders, o.a. inzet op 'Rookvrije generatie'.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: niet volledig.

Toelichting:

Op diverse manieren werken we aan het voorkomen of vroegsignaleren van middelengebruik. Zo voert Vincent van Gogh verschillende activiteiten uit, gericht op (preventie van) middelengebruik, is er een persoonsgerichte aanpak bij GHB-gebruik of andere verslaving en zijn er diverse zelfhulpgroepen zoals AA, NA, CA en Al-Anon actief in Weert.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 7.984	€ 7.984	€ 7.984	€ 0

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.

- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor gedeeltelijke dekking subsidie HALT.
 - 2024-2025: inzetten voor een intensivering op het onderdeel voorkomen van middelengebruik onder jongeren.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 7.984 in 2023.

2.8 Versterken sociale basis

Doel: Het doel is om de sociale basis meer in te zetten als laagdrempelige maatschappelijke ondersteuning. Het gaat dan in ieder geval over de volgende thema's:

- Sociale samenhang of samenlevingsopbouw;
- Mantelzorg;
- Tegengaan van eenzaamheid;
- Inzet en ondersteuning van vrijwilligerswerk en professionals sociaal domein.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: ja.

Toelichting: Zoals beschreven in het [Beleidsplan Sociaal Domein Midden-Limburg West 2024-2027](#) zetten we vanuit diverse beleidsterreinen in op het versterken van de lokale sociale basis. We subsidiëren onder andere het Zelfregiecentrum en pilots die al dan niet tot structurele inzet leiden. Bijvoorbeeld pilot Sores en paperassen (laagdrempelige schulddienstverlening), bijdrage aan Kansrijk in de wijk en de aanpak Wonen Plus, maar ook het opbouwwerk van Punt Welzijn.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 116.572	€ 114.973	€ 114.973	€ 86.191

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor diverse uitgaven 'versterken lokale sociale basis'.
 - 2024-2026: inzetten voor de lokale sociale basis in brede zin, want het huidige budget loopt vol met structurele verplichtingen, waardoor de ruimte voor incidentele inzet beperkt is. NB: hierdoor vervalt de mogelijkheid om bestaande budgetten vrij te laten vallen.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 116.572 + € 7.186 (als gevolg van herverdeling van 2.2) + € 24.672 (als gevolg van herverdeling van 2.5) in 2023 + € 4.791 (als gevolg van herverdeling van 2.6) = € 153.221 in 2023.

2.9 Mantelzorg

Doel: Gemeenten gaan in de periode 2023-2026 mantelzorgers extra ondersteunen bij het uitvoeren van hun zorgtaken.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: ja.

Toelichting: Punt Welzijn zet diverse activiteiten in om mantelzorgers te ondersteunen vanuit het steunpunt Mantelzorg, op basis van het [Uitvoeringsplan Mantelzorgvriendelijk Weert 2023-2026](#).

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 31.937	€ 31.937	€ 31.937	€ 28.730

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor de gedeeltelijke dekking jaarlijkse subsidie Punt Welzijn.
 - 2024-2026: inzetten voor een extra impuls voor mantelzorgwaardering. NB: hierdoor vervalt de mogelijkheid om bestaande budgetten vrij te laten vallen.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 31.937 in 2023.

2.10 *Een tegen Eenzaamheid*

Doel: gemeenten werken een lokale aanpak eenzaamheid uit langs vijf pijlers:

- Bestuurlijk commitment,
- Een sterk netwerk creëren,
- Mensen met gevoelens van eenzaamheid zelf betrekken,
- Werken aan een duurzame aanpak en
- Monitoring en evaluatie.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: gedeeltelijk (plan loopt tot halverwege 2024).

Toelichting: Gemeente Weert werkt aan deze pijlers, zie [Aanpak eenzaamheid gemeente Weert 2021 t/m 2024](#), gelinkt aan het landelijke actieprogramma 'Eén tegen eenzaamheid', op basis van de vijf landelijke pijlers.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 31.937	€ 31.937	€ 25.549	€ 0

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor gedeeltelijke dekking van uitgaven 'ontmoeting en maaltijden'.
 - 2024-2025: inzetten voor de lokale aanpak van eenzaamheid langs de vijf hierboven genoemde pijlers.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 31.937 in 2023.

2.11 *Welzijn op recept*

Doel: De ketenaanpak Welzijn op Recept is een werkwijze om mensen met psychosociale klachten te helpen door als huisartsen, eerstelijns zorgverlener(s), welzijn en het sociaal domein samen te werken.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: ja.

Toelichting: In vier huisartsenpraktijken zijn medewerkers geschoold in het gedachtengoed van Positieve Gezondheid. Dit gedachtengoed passen zij toe wanneer zij in gesprek zijn met patiënten met klachten waar geen duidelijke medische oorzaak onder ligt. Door uit te vragen op de zes levensdomeinen van Positieve Gezondheid wordt er met een brede blik naar het verhaal en de klachten van de patiënt gekeken. Afhankelijk van de situatie kan de huisarts of de praktijkondersteuner patiënten doorverwijzen naar een sociaal werker van Punt Welzijn of Algemeen Maatschappelijk Werk (AMW-ML). Deze aanpak noemen wij 'Weert Positief'.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 17.566	€ 30.340	€ 36.727	€ 43.096

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten voor dekking van subsidie aan Punt Welzijn en AMW-ML voor 'Weert Positief'.
 - 2024-2026: inzetten als gedeeltelijke dekking voor het uitbreiden van de aanpak 'Weert Positief' naar alle huisartsen. NB: hierdoor vervalt de mogelijkheid om bestaande budgetten vrij te laten vallen.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 17.566 in 2023.

Thema 3: Ondersteunende onderdelen

3.1 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD

Doel: Het versterken van de informatie- en adviesfunctie van de GGD, zodat de GGD kan ondersteunen bij de taken die in het kader van het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) én het Integraal Zorg Akkoord (IZA) aan de gemeente zijn opgedragen.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: nee.

Toelichting: De GGD Limburg Noord is onze kennispartner op het gebied van terugdringen van gezondheidsachterstanden en gezonde leefomgeving. De ondersteuning voor GALA en IZA bestaat onder andere uit:

- Aanleveren van data over de gezondheidssituatie in de regio ten behoeve van het Regiobeeld IZA en ten behoeve van het plan van aanpak GALA 2024-2026;
- Ondersteunen bij de duiding van het Regiobeeld IZA en het opstellen van het Regioplan IZA;
- Adviseren over de vijf ketenaanpakken (kansrijke start, valpreventie bij ouderen, de aanpak overgewicht kinderen, de gecombineerde leefstijlinterventie bij overgewicht en obesitas van volwassenen en welzijn op recept).

Het versterken van de kennis- en adviesfunctie is een nieuwe opdracht, op basis van het GALA.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 7.984	€ 7.984	€ 7.984	€ 0

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 is het beschikbare bedrag ingezet voor ondersteuning GALA en IZA door de GGD.
 - 2024-2025: inzetten voor ondersteuning GALA en IZA door de GGD.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: nee.

3.2 *Coördinatiekosten regionale aanpak preventie*

Doel: Kosten van lokale inbreng voor het organiseren van niet-vrijblijvende regionale samenwerkingsafspraken over gezondheidsbevordering van de populatie als geheel en specifiek voor risicogroepen (bijvoorbeeld mensen met beperkte gezondheidsvaardigheden) en patiënten.

Voldoen we hieraan vanuit bestaande budgetten: nee.

Toelichting: deze middelen zijn bedoeld om gemeenten in staat te stellen om deel te nemen aan de regionale overleggen met zorgkantoor, zorgverzekeraars en zorgaanbieders, om de doelen van GALA én IZA te realiseren. Dit is een nieuwe taak.

Budget SPUK-GALA:

2023	2024	2025	2026
€ 28.424	€ 23.314	€ 23.314	€ 0

Voorstel inzet SPUK-GALA:

- Overhevelen: nee.
- Herverdelen: nee.
- Inzet middelen 2023-2026:
 - In 2023 inzetten als dekking voor de ambtelijke inzet.
 - 2024-2026: inzetten voor de ambtelijke inzet. De 14 gemeenten in Noord- en Midden-Limburg gaan een niet vrijblijvende samenwerking aan voor het IZA. Wat dit aan inzet vraagt, is nu nog onbekend. Dit is een extra taak die nu niet in de reguliere formatie is voorzien.
- Vrijval ten gunste van de algemene middelen: ja, € 28.424 in 2023.

6. Financiële gevolgen

Op basis van de voorgaande voorstellen, vatten we in deze paragraaf de financiële gevolgen samen.

In tabel A geven we de situatie voor het boekjaar 2023. Alléén voor 2023 geldt dat budgetten per onderdeel tot maximaal 20% mogen worden overgeheveld naar het volgende jaar (2024), omdat het ministerie het jaar 2023 beschouwt als 'startjaar'.

Tabel A 2023

Omschrijving (i=incidenteel, s=structureel*)	Hoofd-thema	Beschikt 2023	Herverdeling	Overheveling naar 2024	Beschikbaar 2023	Vrijval regulier budget
1.1 Lokaal sportakkoord (s)	1	41.519	-6.228	8.304	26.987	-
1.2 Brede regeling combifuncties (s)	1	285.840	6.228	57.168	234.900	38.909
2.1 Terugdringen Gezondheidsachterstanden (s)	2	63.875	-	-	63.875	63.875
2.2 Kansrijke Start (s)	2	47.906	-7.186	-	40.720	40.720
2.3 Mentale gezondheid (i)	2	22.356	-	-	22.356	22.356
2.4 Aanpak overgewicht en obesitas (i)	2	55.890	-	-	55.890	55.890
2.5 Valpreventie (s)	2	164.478	-24.672	32.896	106.910	106.910
2.6 Leefomgeving (i)	2	31.937	-4.791	6.387	20.759	20.759
2.7 Opgroeien Kansrijke Omgeving+Vroegsignalering Alcoholproblematiek (i)	2	7.984	-	-	7.984	7.984
2.8 Versterken sociale basis (i)	2	116.572	36.649	-	153.221	153.221
2.9 Mantelzorg (s)	2	31.937	-	-	31.937	31.937
2.10 Een tegen Eenzaamheid (i)	2	31.937	-	-	31.937	31.937
2.11 Welzijn op recept (i)	2	17.566	-	-	17.566	17.566
3.1 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD (i)	3	7.984	-	-	7.984	-
3.2 Coördinatiekosten regionale aanpak preventie (i)	3	28.424	-	-	28.424	28.424
Totaal		956.205	-	104.755	851.450	620.488

* in de regeling is aangegeven welke middelen structureel zijn. Deze structurele doorwerking is echter nog niet concreet vertaald richting gemeenten door bijv. het structureel opnemen van de middelen in de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

De financiële gevolgen voor de periode 2024-2026 vindt u in tabel B:

Tabel B 2024-2026

Omschrijving	Hoofd-thema	Beschikt 2024	Overheveling van 2023	Beschikt 2025	Beschikt 2026	Vrijval regulier budget
1.1 Lokaal sportakkoord (s)	1	41.518	8.304	41.518	31.923	-
1.2 Brede regeling combifuncties (s)	1	285.835	57.168	285.835	276.132	-
2.1 Terugdringen Gezondheidsachterstanden (s)	2	63.874	-	63.874	63.846	-
2.2 Kansrijke Start (s)	2	51.099	-	51.099	63.846	-
2.3 Mentale gezondheid (i)	2	15.968	-	15.968	-	-
2.4 Aanpak overgewicht en obesitas (i)	2	55.889	-	55.889	-	-
2.5 Valpreventie (s)	2	151.700	32.896	151.700	156.422	-
2.6 Leefomgeving (i)	2	31.937	6.387	31.937	-	-
2.7 Opgroeien Kansrijke Omgeving+Vroegsignalering Alcoholproblematiek (i)	2	7.984	-	7.984	-	-
2.8 Versterken sociale basis (i)	2	114.973	-	114.973	86.191	-
2.9 Mantelzorg (s)	2	31.937	-	31.937	28.730	-
2.10 Een tegen Eenzaamheid (i)	2	31.937	-	25.549	-	-
2.11 Welzijn op recept (i)	2	30.340	-	36.727	43.096	-
3.1 Versterking kennis- en adviesfunctie GGD (i)	3	7.984	-	7.984	-	-
3.2 Coördinatiekosten regionale aanpak preventie (i)	3	23.314	-	23.314	-	-
Totaal		946.289	104.755	946.288	750.186	-

In tabel C zijn de financiële gevolgen van de voorgestelde meerjareninzet SPUK-GALA (tabellen A en B) samengevat per thema. Deze tabel is het financiële uitvoeringskader. Dit uitvoeringskader is bewust per thema en niet per onderdeel. Voor 2024 en verder kan nu namelijk nog niet aangegeven worden of het noodzakelijk is om binnen de thema's te herverdelen (herverdeling is tot een maximum van 15% van het subsidiebedrag per onderdeel toegestaan op basis van de regeling).

Tabel C financieel uitvoeringskader 2023-2026

	2023	2024	2025	2026
Thema Sport, bewegen en cultuur				
Inzet realisatie en/of impuls doelen GALA, niet t.l.v. regulier budget	222.978	392.825	327.353	308.055
Inzet voor al gerealiseerde doelen GALA t.l.v. regulier budget (dus vrijval)	38.909	-	-	-
Thema Gezondheid en Sociale basis				
Inzet realisatie en/of impuls doelen GALA, niet t.l.v. regulier budget	-	626.921	587.637	442.131
Inzet voor al gerealiseerde doelen GALA t.l.v. regulier budget (dus vrijval)	553.155	-	-	-
Thema Ondersteunende onderdelen				
Inzet realisatie en/of impuls doelen GALA, niet t.l.v. regulier budget	7.984	31.298	31.298	-
Inzet voor al gerealiseerde doelen GALA t.l.v. regulier budget (dus vrijval)	28.424			
	851.450	1.051.044	946.288	750.186

Het college beslist over de inzet van de middelen die de raad op basis van tabel C financieel uitvoeringskader 2023-2026 beschikbaar stelt, voor de uitvoering van het Gezond en Actief Leven Akkoord, in lijn met de voorstellen die in deze notitie per onderdeel zijn gedaan en in lijn met het plan van aanpak GALA zoals goedgekeurd door het ministerie van VWS.